

ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОЗЕЛЕНЕННЯ

ТЕМА 4

ПЛАН

- 1. Тематика та категорії об'єктів озеленення
- 2. Процес проектування об'єкта озеленення

1. ТЕМАТИКА ТА КАТЕГОРІЇ ОБ'ЄКТІВ ОЗЕЛЕНЕННЯ

- **Перша група** – проектування систем (або схем) озеленення міст і селищ, а також розташування об'єктів озеленення приміського відпочинку.
- **Друга група** – проектування окремих об'єктів системи озеленення усіх категорій по виконанням і призначенням.
- **Третя група** – проекти реконструкції існуючих насаджень у планувальних зонах старих міст.

За **значенням і складністю** об'єкти планування поділяють на три категорії:

- ***I – дуже складні об'єкти***, що мають загальноміське значення, такі, як меморіальні комплекси, крупні міські парки, лісопарки;
- ***II – складні за природними умовами*** об'єкти районного значення, парки, стадіони;
- ***III – масові об'єкти озеленення*** – сади, сквери, бульвари, житлові території.

2. ПРОЦЕС ПРОЕКТУВАННЯ ОБ'ЄКТА ОЗЕЛЕНЕННЯ

Етапи створення об'єкта озеленення:

- **проектування**
- **будівництво**
- **ДОГЛЯД** за насадженнями та їх формування.

Етапи проектування:

- **передпроектний**
- **проектування.**

ПЕРЕДПРОЕКТНИЙ ПЕРІОД

- **Характеристика клімату:** максимальна (мінімальна) і середня температури повітря, кількість опадів, абсолютна і відносна вологість повітря, кількість безморозних днів, глибина промерзання ґрунту, строки весняних і осінніх заморозків, висота снігового покриву, напрям і сила вітру за місяцями, тривалість періоду вегетації.
- **Гідрологічна характеристика:** режим ґрунтових вод, заболоченість окремих ділянок, зсуви, карстові явища. В матеріалах мають бути: детальна характеристика водойм, їхні розміри, глибина, характер паводків, хімічний і бактеріологічний аналіз води, опис існуючих гідротехнічних споруд (дамб, загат).
- **Характеристика рельєфу:** висоти і пониження, ухили, орієнтація природних схилів, їх освітлення сонцем.
- **Характеристика ґрунтів:** механічний і хімічний склад, підстилаючі породи тощо.
- **Характеристика рослинності:** детальний опис насаджень, їхній породний склад, санітарний і декоративний стан. Описуються рослинні асоціації. Виконується подеревна зйомка насаджень, або ж ландшафтна таксація у масштабі 1:500 1:2000

ПЕРЕДПРОЕКТНИЙ ПЕРІОД (ПРОДОВЖЕННЯ)

- **Інженерний благоустрій:** характеристика існуючих доріг, типів і конструкцій водостоків, джерел водопостачання, енергопостачання, системи каналізації і водовідведень.
- **Характеристика типу забудови:** промислових підприємств і особливостей їх впливу на оточуюче середовище, класу вулиць і магістралей, оточуючих об'єктів озеленення і їх місця в системі зелених насаджень міста.
- **Геодезичні матеріали:** креслення об'єкта в масштабі 1:500 із нанесенням усіх існуючих споруд, мереж благоустрою, водойм, доріг і рельєфу в горизонталях, виконаних через 0,5 м (при складному рельєфі – через 0,25 м). Крім того, на це креслення наносять насадження, групові та одиночні екземпляри дерев і чагарників, ділянки з цінним ґрунтовим покривом.
- **Програма проектування,** або проектне (планове) завдання, має містити вичерпні вказівки з призначення проєктованого об'єкта, його розміри, відвідуваність, перелік і характер споруд і місткість (або ємність), обсяг затрат на будівництво.

СКЛАД І ЗМІСТ ПРОЕКТУ

- **Проект** містить вирішення основних принципово важливих питань планування та інженерної підготовки території. В ньому має бути вирішена основна ідея і запропоноване планувальне рішення, яке буде детально розроблене в робочих кресленнях.

СКЛАД ПРОЕКТУ

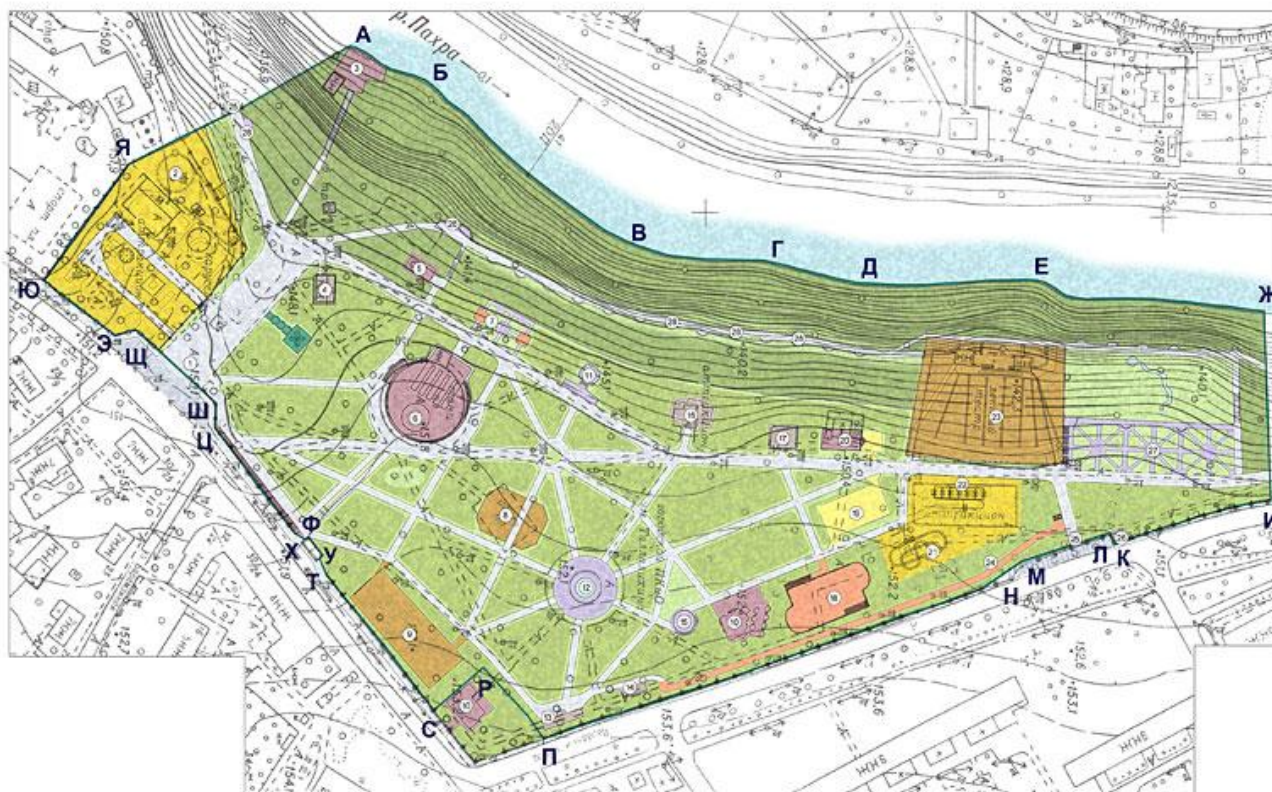
- **Схема розміщення об'єкта в плані міста чи району (ситуаційний план)**, виконана в масштабі 1:2000-1:5000. Вона являє собою викопійовану територію з плану міста чи району, де зазначені межі об'єкта (існуючі і ті, що проектуються), вулиці та магістралі, червоні лінії, прилегла забудова, існуючі зелені насадження.
- **Генеральний план**, виконаний в масштабі 1:500, являє собою креслення, на якому зображений об'єкт у проєктованих межах. На кресленні показані існуючі і запроектовані насадження з позначенням типів посадок (дерева, чагарники, травники, квітники), відкриті газонні простори, водойми, дорожно-стежкова мережа, площадки, малі форми, споруди, входи. На плані зазначають ширину доріг, габарити майданчиків, будинків, горизонталі рельєфу. На полях креслення наводять експлікацію, умовні позначення, орієнтацію за сторонами світу. До генплану може додаватися схема функціонального зонування території, поперечні розрізи або профілі характерних ділянок у масштабі 1:200-1:500, перспективи, фрагменти генплану якоїсь частини об'єкта.

Наименование объекта:

Территория парка

Вид работ:

Реконструкция в границах под литерами "А-Б-В-Г-Д-Е-Ж-И-К-Л-М-Н-П-Р-С-Т-У-Ф-Х-Ц-Щ-Э-Ю-Я-А"

ЭКСПЛИКАЦИЯ:

1. Центральный вход в парк
2. Детская железная дорога
3. Лодочная станция
4. Складское помещение
5. Тир
6. Молодёжно-развлекательный комплекс
7. Шахматно-шашечный павильон
8. Площадка со сценой
9. Зона народного гулянья
10. Кафе
11. Зимний сад
12. Фонтан
13. Туалет
14. Площадка для мусоросборника
15. Беседка-ротонда
16. Здание дирекции парка
17. Мастерская
18. Площадка для скейтборта
19. Детская площадка
20. Детское кафе
21. Катальные горки "Спутник"
22. Круговой обзор
23. Летний театр
24. Конный маршрут
25. Вход в парк
26. Трансформаторная площадка
27. Декоративная площадка с цветниками
28. Смотровая площадка

Условные обозначения:

	зона народного гулянья		водоем
	объекты обслуживания		пешеходная зона
	технические сооружения		зона тихого отдыха
	зона декоративного озеленения		зона парковки автотранспорта
	садово-парковая зона		детская площадка
	лесопарковая зона		зона аттракционов
	мемориальная зона		спортивная зона

				Заказчик: МП "Парк культуры и отдыха" г.Подольска			
				Адрес: г.Подольск, ул.Рабочая, дом 5-6			
Руководит.пр.	Лаврентьева			Проект реконструкции городского парка	Стадия	Лист	Листов
Инженер пр.	Лившиц К.Д.				П	2	
Баланс террит.	Одогов А.Г.						
				Схема функционального зонирования м 1:2000		ООО "Арт-Лед"	

СКЛАД ПРОЕКТУ (ПРОДОВЖЕННЯ)

- **Дендроплан:** креслення в масштабі 1:500. Подається **склад деревно-чагарникових** груп в поєднанні з відкритими ділянками газонів, площадок, доріжок, водойм, побудова пейзажів і видів, розміщення і обриси масивів, куртин, груп, поодиноких дерев; наводиться **таблиця асортименту** деревно-чагарникових рослин, умовні позначення, **орієнтація за сторонами** світу. На крупні об'єкти озеленення або складні їх ділянки можуть бути **складені два або три** дендроплани: креслення, яке показує тимчасові насадження з виділенням дерев і чагарників відповідно до їх сезонного цвітіння, креслення поетапного формування садово-паркового ландшафту тощо. Квіткове оформлення показується на генплані і деталізується у робочих кресленнях. На крупні і спеціальні об'єкти складають спеціальний проект квіткового оформлення.

- Проект за видами **інженерної підготовки та інженерного обладнання** території об'єкту, зокрема:
- а) проект вертикального планування, який включає креслення в масштабі 1:500, схему вертикального планування і проект в червоних горизонталях, де зазначені проектні рішення поверхонь площадок і доріжок, водойм, підвищень, профілі і габарити доріжок, підпірних стінок, відкосів, сходів, терас;
- б) проект дренажу, зливової і господарської (для парків) каналізації, водопостачання. В цих проектах вирішують технічні питання осушення заболочених ділянок, розрахунки загальної кількості стічних вод, вибір системи їх каналізації, розрахунки потреби у воді для поливу насаджень, наповнення водойм, на побутові потреби і витрати води за видами споживання (міська мережа, водойма, артезіанська свердловина тощо).

СКЛАД ПРОЕКТУ (ПРОДОВЖЕННЯ)

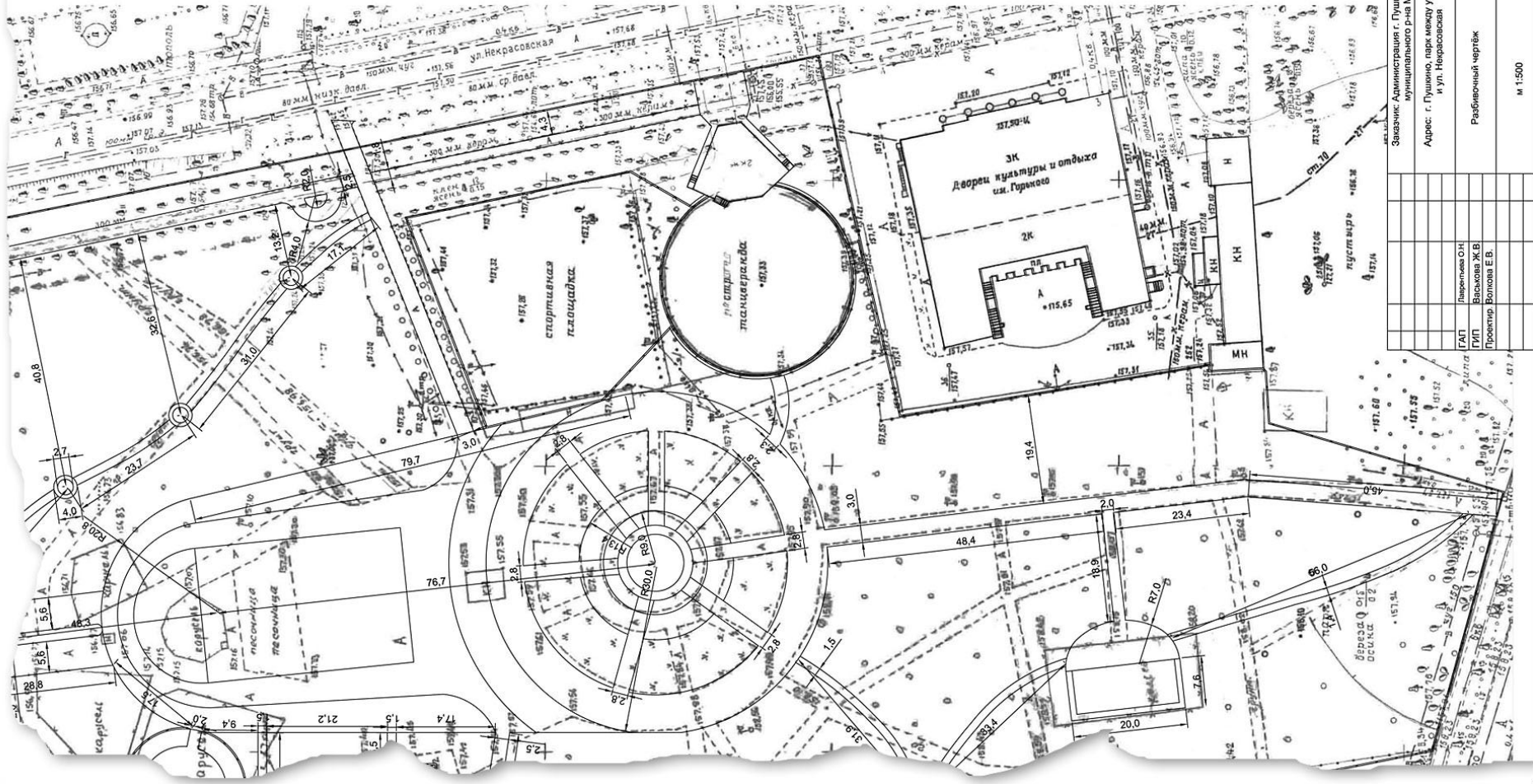
- **Проект за видами благоустрою:** електропостачання і електроосвітлення, телефонізація і гаряче водопостачання для обігріву будинків; розробка таких проектів характерна для міських парків (культури і відпочинку, спортивних), де є будинки і споруди.
- **Проекти окремих будівель,** споруд, малих форм (наприклад, зелений театр, естрада, павільйон, читальня, кіоск тощо).
- **Кошторис будівництва,** який визначає повну вартість усього комплексу робіт.
- **Проект організації будівельних** робіт, який включає календарний план-графік, розрахунок робочої сили, механізмів, транспорту.
- **Пояснювальна записка,** яка вміщує детальний опис із обґрунтуванням прийнятого у проекті рішення генерального плану, запроектованих заходів з інженерної підготовки, благоустрою, агротехніки створення і формування насаджень, наводиться також баланс території. В додатку до пояснювальної записки розміщують копії тексту програми проектування, довідки про санітарний стан території, дозволи на приєднання до джерел електро- та водопостачання.

РОБОЧА ДОКУМЕНТАЦІЯ

- **Генеральний план** – креслення в М 1:500 із поправками, внесеними при затвердженні проекту.
- **Розбивочне креслення** планування виконується на кальці в М 1:500 на підставі генплану, на якому зображають всі елементи планування – майданчики, доріжки, споруди, малі форми, басейни, ділянки зі сходами, підпірні стінки і т.п. Основна мета креслення – показати прив'язку усіх планувальних елементів до визначених опорних ліній – базисів, існуючих будинків, постійних точок (реперів) з позначенням координат. На кресленні зазначають габарити площадок, доріжок, споруд, на поля виносять конструктивні розрізи паркових доріжок, інженерних споруд, наводять специфікацію, умовні позначення, показують орієнтацію за сторонами світу. Розбивочне креслення і винесення проекту в натуру виконують геодезичними методами.

РОБОЧА ДОКУМЕНТАЦІЯ (ПРОДОВЖЕННЯ)

- **Посадкові креслення озеленення** виконують на кальці в М 1:500 на основі дендроплану. Креслення призначені для показу і винесення в натуру місць посадок дерев, чагарників, трав'янистих рослин. На кресленні зображають планування об'єкта з усіма елементами, місця посадки рослин в умовних позначеннях із прив'язкою до постійних базисних ліній, до прямолінійних меж доріжок, до країв майданчиків, споруд, торців будинків. Прив'язку місць посадок і винесення в натуру здійснюють геодезичними методами. Посадкових креслень залежно від величини і важливості об'єкта може бути декілька.
- **Робоча документація для інженерної підготовки:** а) вертикальне планування; б) інженерне обладнання.
- **Коротка пояснювальна записка до робочої документації** з додатками (відомість посадкового матеріалу, або посадкова відомість, відомість рубок і пересадок)

Заказчик: Администрация г. Пушкино Пушкинского муниципального р-на Московской обл.		Адрес: г. Пушкино, парк между ул. Туреневская, ул. Гоголя, и ул. Некрасовская	
Разбивочный чертёж	Лист	Листов	
	П	П	
м 1:500		ООО "Арт-Лид"	

ПРОЕКТУВАННЯ І ФОРМУВАННЯ ПАРКОВОГО ЛАНДШАФТУ

В проектах парків вирішують такі питання:

- **Ландшафтна оцінка** території.
- **Аналіз** лісорослинних, ґрунтових і агролісомеліоративних умов.
- Функціональне **зонування** території.
- **Архітектурно-планувальне вирішення** парку і проектні пропозиції щодо розміщення павільйонів, споруд, атракціонів та ігрових майданчиків.
- **Композиційна побудова** запроектованих зелених насаджень у тісному зв'язку з архітектурно-планувальним рішенням, рельєфом місцевості і ґрунтовими умовами.
- **Інженерне обладнання парку**, водойми, підпірні стінки і сходи, малі архітектурні форми.
- **Обсяги робіт**, черговість засвоєння об'єктів, вартість будівництва.

ПОСЛІДОВНІСТЬ РОЗРОБКИ ПРОЕКТУ

- **Визначають ділянку** для будівництва парку і його призначення.
- **Виконують геопідоснову**, гідрологічні пошуки і ґрунтовий аналіз.
- **Проводять ландшафтний аналіз** території, щоб визначити системи простору, виявити потенційні і існуючі видові точки і панорами, ділянки цінної рослинності, можливості створення водойм тощо.
- Намічають **попереднє функціональне зонування**, організацію входів (залежно від тяготіння до місця рекреації населення прилеглих житлових кварталів).
- Формування **“планувального каркасу”** з системою головних і другорядних алей, яка забезпечує створення системи осьових композицій, об'єднує входи і об'єкти системи внутрішнього простору і композиційні вузли із розкриттям видових точок і панорам.

ТРИ ОСНОВНІ ЕКОЛОГІЧНІ ЗОНИ

- **I – серединне ядро** або дальні периферійні території, де забезпечується тихий відпочинок, зберігаються найцінніші заповідні ділянки, влаштовуються ремізні посадки – ділянки для гніздування птахів. Антропогенне навантаження в цій частині парку є мінімальним;
- **II – зона активного відпочинку**, де зосереджена основна маса відвідувачів, причому характер благоустрою тут має витримати підвищене антропогенне навантаження;
- **III – буферна зона**, яка являє собою вузьку смугу парку на межі з міською забудовою і покликана захистити основну територію від шуму, пилу, газу і використовується в якості бульварів чи алей для транзитних переходів і належить як парку, так і вулиці.

ДОРІЖКИ ТА СТЕЖКИ

- Дороги і майданчики займають близько **15% усієї** території парку.
- Максимальна ширина доріжок прогулянкового типу – **стежок** – **1.0-1.5 м.** Ширина **головних алей** визначається інтенсивністю пішохідного руху: звичайна їх ширина – **4-10 м.**
- **Господарські проїзди** проектують так, щоб уникнути наскрізного проїзду вантажного транспорту через паркову територію. **Ширина** проїжджої частини при односторонньому русі має становити **3,5 м.**, при двосторонньому – **6 м.** Полотно дороги має тверде покриття.
- **Покриття паркових доріжок** повинне не перегріватися, не пилити, бути м'яким і пружним при ходінні. В парках уникають асфальтового покриття, яке не є гігієнічним і естетичним
- Найкраще – доріжки з укатаного щебеню чи гравію з додаванням домішок з різною фактурою і забарвленням.